

D66 en CDA verkwanselen de Nederlandse soevereiniteit

Posted on 6 december 2025 by Edwin van de Haar

‘We hebben rechts gekozen, maar lijken toch weer links beleid te krijgen’, zo wordt deze weken vaak opgemerkt. Dat geldt zeker voor de plannen van D66 en CDA op het gebied van Europese, defensie- en buitenlandse politiek. Beide partijen willen de laatste pijlers onder de Nederlandse soevereiniteit afschaffen, zetten de deur wagenwijd open voor de vermaledijde Eurobonds en zijn van zins miljarden euro’s belastinggeld te verprutsen aan ontwikkelingshulp. Dat blijkt uit de door de partijleiders Rob Jetten en Henri Bontenbal opgestelde [‘uitnodiging’ annex ‘agenda’](#), die deze week werd gepresenteerd door informateur Sybrand Buma.

Met hun basisanalyse over de internationale veiligheidssituatie is op zich niet veel mis. Hoe men ook denkt over de steun aan Oekraïne en de wijze waarop de oorlog hopelijk op korte termijn wordt beëindigd, de dreiging van Rusland en China is onmiskenbaar toegenomen en de rol van de Verenigde Staten in de NAVO is veranderd. Daarom is er de noodzaak om het achterstallig onderhoud van onze defensie aan te pakken. Juist ook om zelf veel meer verantwoordelijk te dragen voor onze verdediging, in plaats van te leunen op de Amerikanen.

Wel Oekraïne, geen Midden-Oosten

Echter, Jetten en Bontenbal stellen ook dat Oekraïne 'onomkeerbaar' onderweg is om lid van zowel EU en NAVO lid te worden. Dat is op zijn minst voorbarig. In het verleden zijn immers veel te makkelijk nieuwe lidstaten toegelaten tot de EU, en een NAVO-lidmaatschap is voorlopig ook niet aan de orde. Een fonds voor defensie-innovatie dat 10 procent van het totale defensiebudget moet gaan omvatten, lijkt een misplaatste poging tot industriepolitiek, die evenals andere vormen van staatsdirigisme gedoemd is te mislukken.

Vreselijk is ook de onuitroeibare en desastreuse linkse politieke wens om 'voortrekker te zijn binnen multilaterale fora zoals de EU en de VN en voorvechter en thuis te zijn van het internationale recht'. Opvallend genoeg is over het Midden-Oosten, de grote buitenlands-politieke spijtszwam van de afgelopen jaren, niets te vinden in het stuk van Jetten en Bontenbal.

Het grootste bezwaar is echter van fundamenteeler aard, namelijk de wens dat 'Nederland het voortouw neemt om meerderheidsbesluitvorming in te voeren in het gemeenschappelijk buitenlands-, veiligheids- en defensiebeleid van de EU'. Want, zo heet het, 'maatregelen voor meer Europese veiligheid worden te vaak geblokkeerd door een of twee landen'. Hiermee verkwanselen CDA en D66 ook het laatste restje Nederlandse soevereiniteit. Immers, zelf beschikken over defensie en buitenlandse politiek zijn fundamentele van de soevereine staat. In het licht van de steeds uitbreidende Europese bevoegdheid op deze terreinen (in de meeste gevallen ook zeer onwenselijk), betekent dit dat Brussel – op termijn – doorslaggevende invloed krijgt op de inzet van onze krijgsmacht, onze diplomatie en onze buitenlandse politiek.

Jetten en Bontenbal rekenen er ook nog op dat Nederland nooit een van de blokkerende landen zal zijn. Dat is natuurlijk grenzeloos naïef. Hoewel deze wens van CDA en D66 op korte termijn niet veel kans maakt, door te verwachten blokkades van andere lidstaten, is het veelzeggend en desastreus dat zij het überhaupt willen.

Tweevoudige ophoging

Dat geldt ook voor het aangaan van gezamenlijke schulden voor defensieprojecten.

Dat noemen zij eufemistisch en enigszins geniepig 'Europese financieringsinstrumenten', maar in de actuele context gaat het dan (ook) om Eurobonds. Oftewel de Nederlandse belastingbetaler dient garant te staan voor een deel van de gezamenlijke Europese schulden, die worden aangegaan omdat politieke leiders (inclusief Jetten en Bontenbal) niet bereid zijn om te bezuinigen voor de hogere defensie-uitgaven. Het is natuurlijk een illusie dat dit tot defensie beperkt zou blijven.

Een derde misstap is de wens om de ontwikkelingshulp terug te brengen tot 0,7 procent van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI). Dat betekent een tweevoudige ophoging: het ongedaan maken van de bezuinigingen van het kabinet-Schoof, en het bijplussen tot 0,7 procent BNI, omdat de uitgaven al iets onder dit niveau lagen.

In de internationale uitverkoop

CDA en D66 stellen daarmee 'de grondoorzaken van vluchtelingenstromen en conflicten' aan te pakken. De overmoed en de onzinnigheid! Al zouden we ons hele nationale inkomen aan de rest van de wereld geven, dan kan dat niet het gewenste effect hebben, al was het maar omdat die 'grondoorzaken' nogal divers zijn. Zie ook de bijdrage van Calvin Schukking ('Jetten en Bontenbal snappen het niet: ontwikkeling van arme landen zorgt niet voor minder, maar juist voor méér migratie') elders in deze editie van *Wynia's Week*.

Jetten en Bontenbal geven zich ook geen enkele rekenschap van het grotendeels mislukken van vijftig jaar ontwikkelingshulp. Zij drammen door ter meerdere eer en glorie van zichzelf en het vermeende maar totaal overtrokken belang van groter internationaal aanzien van Nederland.

De titel van het gezamenlijke stuk is *Samen aan de slag voor een sterker Nederland*. De buitenlandparagraaf draagt echter bij aan het tegenovergestelde. Nederland wordt in de internationale uitverkoop gedaan en dan ook nog op de Europese pof. Hopelijk valt het tij nog te keren in het vervolg van de formatie. Maar de politiek meest zware onderhandelingen spitsen zich naar verwachting toe op andere terreinen, zoals wonen, migratie en asiel. Dus het ergste valt te vrezen. Internationaal beleid is evenwel te belangrijk voor het leven van iedere Nederlander om slechts een bijgedachte te zijn in de formatie.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook straks in het nieuwe jaar? [**Doneren**](#)

kan zo. Hartelijk dank!

Donateurs kunnen ook reageren op recente artikelen, video's en podcasts en ter publicatie in Wynia's Week aanbieden. Stuur uw reacties aan reacties@wyniasweek.nl Vergeet niet uw naam en woonplaats te vermelden (en, alleen voor de redactie: telefoonnummer en adres). Niet korter dan 50 woorden, niet langer dan 150 woorden. Welkom!